

»Буковина« выходить 1. (13.) и 15. (27.) кождого мѣсяця.

ПРЕДПЛАТА
съ пересылкою стоитъ:
на цѣлый рôкъ 3 зол. — кр.
» пôвъ року 1 » 50 »
» чверть » — » 75 »

Поодинокі числа 15 кр.

БУКОВИНА

СТРАЦІЯ »Буковины« знаходить ся въ Черновцяхъ (улиця Силени ч. 7), куда всѣ дописи адресувати належить.

ОБЯВЛЕНЯ и ПРИЛОГИ обчисляють ся якъ найдешевше.

Ч. 1. Черновцѣ, 1. Сѣчня 1885. Рочникъ I.

РОДИМЦѢ!

Ôтъ запроваджения въ австрійскôй державѣ теперѣшнои формы правленя, такъ званои конституціи, почали скоро поодинокі народности тои державы пôзнавати велике значенье сего права и старати ся въ мѣру своеи зрѣлости политичнои тое велике добро схôсновати для себе, зрозумѣли бо они, що ôтъ належитого схôснованя даного сего права зависитъ существованье народа яко такого и его становище, яке ôнъ занимае середъ иншихъ народôвъ, т. е. его цѣла моральна вартôсть.

И чимъ котрый народъ пôтрафивъ больше выкористати права конституціи для себе, тымъ вышше стоитъ ôнъ по надъ другій народъ, о такôмъ лишь народѣ сказати можна, що ôнъ жіе житьемъ повнымъ, природнымъ, житьемъ свобôднымъ — бо въ его хатѣ своя правда, сила и воля.

Щобы ту цѣль тымъ скорше осягнути, позасновували поодинокі народности, взглядно ...ихъ зуступники у себе часописи або газеты. ...зеты отже служатъ намъ тымъ средствомъ, якимъ мы ту цѣль осягнути маемъ. ...ни повинні бути зеркаломъ нашого духа ...житя, обявою нашихъ желаній и обмѣ... ...ашихъ думокъ (гадокъ). Въ нихъ по... ...мы знайти на всѣ наші душевні бо... ...раду и отраду, нашихъ учителѣвъ, на... ...ôвъ, котрыхъ голосъ научивъ бы насъ ...овнымъ житьемъ народнымъ, берегчи ...нити нашу народну честь и взбудити ...ь самосвѣдомôсть народну. На ихъ то ... и зазывъ повинни мы громадити ся около народного прапору, щобы зъ ôттамъ голосомъ цѣлого народа пôднести нашу кривду и домагати ся смѣло справедливости запорученои намъ правами.

Се есть задача, аку маютъ сповняти въ житю публичнôмъ часописи.

Всѣ просвѣчені народы пôзнали и зрозумѣли давно вже велике значенье часописей, пôзнали и мы Буковинскі Русины велику вагу сего дѣла, но годѣ було задля рôжныхъ неприязныхъ обставинъ взяти ся за се дѣло.

Ажь ось надôйшла та много ожидана хвиля.

Зôйшла ся громадка нашихъ щирыхъ, палаючихъ горячою любовью до свого народа, патріотôвъ, и положила перші пôдвалины до того великого дѣла, засновуючи нашу газетку „Буковина“.

„Буковина“ отже сповнити мае для Буковинскихъ Русинôвъ повыщшу задачу, а единымъ бажаньемъ есть еи основателѣвъ и едина гадка, яка поводувала ихъ засновуючи „Буковину“: поставити Нарôдъ Рускій Буковины на рôвный степень духового и морального розвою съ иншими народами австрійскои монархіи.

„Буковина“ буде про то на першôмъ мѣстци обговорювати справы, стоячі въ тѣснôй связи съ отношенями нашого народа и его рôдного краю, Буковины; но незалишитъ она также ôтъ часу до часу подавати вѣстки про духове житье галицкихъ, угорскихъ и на Украинѣ жіючихъ братѣвъ нашихъ належачихъ до однои и тоижь самои великои родины — вѣрныхъ сынôвъ однои рôдної неньки нашои Матери — Руси.

Не менше слѣдити она буде за справами иншихъ славяньскихъ братѣвъ, именно тыхъ, съ котрыми призначила намъ судьба жити на однôй земли, дѣлити съ ними радôсть, смуту и щастливû дни.

До прочихъ неславяньскихъ жителѣвъ нашои державы хочемо ôтносити ся все дружно и жити съ ними въ мирѣ и згодѣ, такъ довго, доки они самû той спокôй не заколотятъ. Чужого мы не бажаемъ, тôлько свого боронити хочемъ.

Велику политику мы не втягаемъ на теперь въ нашу програму — но стояти будемо все при прапорѣ Австро-Славянъ, будемо ити съ ними спôльно рука въ руку — и взаимно соединеными силами вспомогати другъ друга, бо лишь такимъ способомъ, пôсля нашои думки, можутъ австрійскû Славяне осягнути свою цѣль — а цѣль тая повинна бути для насъ всѣхъ одна. Отсе есть цѣла наша програма; есть она ясна и для кождого зрозумѣла.

Ôтъ Тебе отже, Рускій Народе, залежитъ едино, щобы Ты схотѣвъ пôддержати насъ въ нашихъ щирыхъ замѣрахъ и давъ намъ можнôсть сповнити належито отсю высоку задачу.

До Васъ Родимцѣ, — Патріоты-Русины зъ надъ Прута, Сяна, Буга, Дуная и Днѣпра ôтзываемъ ся нынѣ съ ласкавымъ словомъ, вспомагайте насъ морально и по можности матеріяльно. Мы радо пріймемо и помѣстимо кожду статію въ „Буковинѣ“, котра обговорюе справы входячû въ нашу програму, и се буде наша моральна пôдмога ôтъ Васъ, о яку Васъ найбôльше просимо. Зыскôвъ матерьялныхъ мы не бажаемъ, такъ якъ мы готовû все, и послѣдне що маемъ жертвовати на престôлъ народный, тожь и скромну нашу працю жертвуемъ радо зовсѣмъ безкористно. Ходитъ намъ лишь о те, щобы оплатити издержки выдавництва.

Звертаемъ прото Вашу увагу П. Т. Родимцѣ, що именно для того установили мы цѣну предплаты на нашу газетку якъ найнижшу, бо 3 зол. на цѣлый рôкъ, щобы тымъ способомъ уможливити приступъ для кождого и найбѣднѣйшого; а щобы еще певнѣйше осягнути тую цѣль, то рѣшили ся мы въ поодинокихъ случаяхъ, гдебы того конечно потреба вымагала, обнижити еще нижше повысшу предплату; тожь маемъ повну надѣю, що и въ найбѣднѣйшôй хатинцѣ не бракне нашои газетки „Буковины“.

Съ тою надѣею приступаемъ въ имя Боже до працѣ, покликуючи въ Буковину съ новымъ рокомъ 1885:

Дай Богъ, щобы щирû нашû замѣры, якû руководили нами при сѣмъ дѣлѣ вповнѣ сповнили ся и удостоили ся вѣнця славы народа и цѣлого краю, ôтъ котрого наша газетка взяла свое имя — да живе, процвитае и успѣвае Буковина, а на нѣй еи „Буковина“ во многû лѣта!

Редакція.

ИЗЪ СЕЛА.

(Про выборы, выборцôвъ, та послôвъ.)

Ôтъ 1848. року, ôтъ коли ярмо панщины зъ нашого руского народа упало, почавъ нашъ народъ свобôдно розвивати ся. — Въ котрыхъ сторонахъ относины народному розвою спріяли, а властиво въ котрыхъ сторонахъ знаходили ся рускû патріоты, котрû надъ нашимъ тогды еще дуже темнымъ народомъ працювали, тамъ приходивъ народъ скорше до свѣдомости народнои.

Рускій народъ въ Галичинѣ ôтродивъ ся скорше, скорше почавъ дыхати своимъ власнымъ житьемъ, чимъ нашъ буковинскій. — Ôтъ 1848. року почало въ Галичинѣ багато рускихъ газетъ и книжокъ выдаватись, котрû на просвѣщенье руского народа великій вплывъ мали. У насъ на Буковинѣ не було въ тогдашнû часы людей, котрû бы руску просвѣту межи нашимъ народомъ ширили, а особли... не було людей, котрû бы були хотѣли ... народъ до того привести, щобы ôнъ сам... свое народне достоинство цѣнити.

Помимо того, що народъ на Букови... 1848. рокахъ бувъ еще непросвѣчены... свѣдомый своихъ правъ, то все такôй... нашъ народъ тôлько, що при кождыхъ... рахъ до сойму краевого, чи до рады д... нои завсѣгды свого чоловѣка „селя... на посла выбиравъ.

Напротивъ але въ теперѣшнихъ... нашъ народъ не тôлько, що анѣ „сел... анѣ просвѣченого русина не выбире, ... динъ еще выбрати на посла и найб... ворога свои рускои мовы и самого се...

Такъ не засѣдае послѣдними часами ôтъ 1868. року ни одинъ русинъ зъ Буковины въ Черновецкôмъ соймѣ и не буде засѣдати еще пару рокôвъ, бо минувшого року при выборахъ до сойму нашъ народъ не выбравъ анѣ одного свого человѣка, тôлько самыхъ чужихъ, именно дѣдичôвъ и урядникôвъ нерусинôвъ.

А предцѣ жіе на Буковинѣ 240.000 душъ руского народа, отже бôльша половина цѣлои Буковины есть руска, а помимо того такій найчисленѣйшій народъ на Буковинѣ не мае анѣ одного зуступника русина. О, рускій народе! Стямь ся и пробудися! Не губи своего природного права, свои чести, свои славы! Но годѣ менѣ горячити ся, треба намъ застановити ся надъ тымъ, въ чôмъ зло лежитъ.

Отповѣдь готова если погляпемо на нашу минувшôсть. Въ давнѣйшихъ рокахъ ôтъ 1848. зачавши не мавъ нашъ народъ, памятаючи еще тягарь панщины, довѣрія до ниодного дѣдича анѣ до такъ званого сурдутовича, и тому при выборахъ лишь селянина на посла выбиравъ и ôтъ сего не давбы бувъ ся за ніякй грошѣ ôтклонити. — Но коли народъ нашъ почавъ самъ интелигенцію, т. е. ученыхъ людей выдавати, привыкъ ôнъ до тыхъ сурдутовичôвъ держучи ихъ за людей выходячихъ зъ пôдъ народнои стрѣхи.

Тымъ часомъ накидаютъ ся при выборахъ нашому народови сурдутовичѣ на послôвъ, але не нашй рускй, но сурдутовичѣ чужй, якъ на примѣръ чужй дѣдичѣ або урядники.

Сй нерускй сурдутовичѣ говорятъ передъ выборами до нашого народу по руски, присягаютъ ему, що они Русины, и рускй справы, якъ руску гимназію въ Кôцмани и Богъ знае що попирати будутъ, до того платятъ нашому народови горôвки або обѣцюютъ ему угощенье зробити, а нарôдъ вѣритъ пѣсенитницямъ чужихъ кандидатôвъ тай выбирае ихъ на послôвъ.

Сй послы зложуютъ зновъ въ соймѣ Черновецкôмъ присягу на чужôмъ язицѣ, а о рускій языкъ, о ихъ обѣцянку имъ анѣ дуду. Добре що нашъ добрый рускій народъ ихъ выбравъ, а прійде ся до другихъ выборôвъ, то они зновъ будутъ кандидувати, говорити и обѣцювати що зменшатъ податки, войско, краевй датки и Богъ знае що; а нашъ народъ вѣритъ.

Отже причину, що рускій народъ не мае своихъ послôвъ але чужихъ, можна легко типерь ôтгадати. — Она лежитъ въ легковѣрности нашого народа.

Тому треба абы черновецка и въ загалѣ буковинска руска интелигенція, то есть ученй русины абы они народъ рускій просвѣчали и абы его переконували, хто ихъ чоловѣкъ, а хто нѣ; хто имъ добра бажае, а хто нѣ.

Если мы нашъ народъ просвѣтимо, если мы его научимо свою народнôсть, свою вѣру, свôй языкъ любити, тогды здѣлаемо собѣ въ нашôмъ рускôмъ народѣ пôдставу, на котрôй для его добра дальше працювати можна буде. Такимъ лишь способомъ побѣдимо, такимъ способомъ руска народность пôднисе ся и тогды при ниодныхъ выборахъ изъ стороны нашихъ рускихъ выборцôвъ чужій чоловѣкъ посломъ не выйде.

Изъ сего выдите, братя, якъ колись було и якъ то теперь ся дѣе, а якъ бути повинно. Пôзнаймо отже хто нашъ, а хто чужій, хто намъ пріятель, а хто правомъ, яке мы ему надали, робитъ на користь свою, а на погибель нашу, а що оно справдѣ такъ дѣе ся, доведу Вамъ, если Богъ дасть дôждати, пôзнѣйше.

ПЕРЕГЛЯДЪ ЧАСОПИСЕЙ.

(На сѣмъ мѣстци подавати будемо голосы всякихъ газетъ дотычаючй ся нашихъ народныхъ справъ.)

„Парламентеръ“ *) занимаючій ся дуже усердно и нашими буковинско-рускими справами, пише: „Существованье австрійскои державы зависитъ ôтъ рôвноуправненя всѣхъ еи народôвъ, отже и Славянъ, становячихъ найбôльшу часть еи жителѣвъ. Ся бôльшôсть австрійского народонаселеня була до недавна ôтъ попередныхъ правительствъ дуже утиснена, ажь ôтъ часу послѣднихъ выборôвъ до думы державнои (есть то рада управляюча цѣлою Австріею, котра засѣдае у Вѣдни) змôцнили ся Славяне, а до нихъ прилучила ся одна часть Нѣмцôвъ, и теперѣшнй министры, на котрыхъ чолѣ стоитъ графъ Тафе, принужденй дати и Славянамъ тй права, котрй имъ ся пôсля закону належатъ, такъ то выборoли Чехи, Поляки, а навѣтъ мала горстка Словенцôвъ много доброго для своего народа, такимъ то способомъ выборoли и послы, котрыхъ нашй буковинскй Русины выбрали, однако не для руского народа, но для свого намъ чужого, яко и для самыхъ себе много выгодъ, на коли мы не маемо тамъ никого, хто бы и для нашого руского народа выхлопотавъ хотя

*) „Parlamentär“ есть нѣмецка газета, котра стоитъ въ оборонѣ славянскихъ народôвъ, отже и Русинôвъ въ Австріи. Припоручаючи сю газету якъ найтеплѣйше нашимъ братямъ, примѣчаемо, що выходитъ она у Вѣдни що недѣлѣ и стоитъ на $^1/_4$ року 2 зл. 75 кр (Адреса: Wien, I., Reichsrathsplatz 8.)

одну гимназійку, щобы и нашъ селянинъ за дешевшій грôшъ мôгъ вышколувати свою дитину на щось бôльшого въ свѣтѣ, а не бувъ принужденый вѣчно дѣлити свое и такъ мале майно на много частей; та о тôмъ напишемо пôзнѣйше обширнѣйше.

Отъ що пише „Парламентеръ", якъ Русинамъ на дальше поступати треба, если не маютъ загинути, а доки загинутъ, служити до збогаченя другихъ народôвъ:

„Русины австрійскі", такъ пише ‚Парламентеръ' въ ч. 21, „добиваютъ ся рôвного права съ прочими народами. Того бажаютъ такъ галицкі яко и буковинскі Русины. Якъ могутъ они до того добити ся? Самі, безъ чужои помочи они сего николи не достигнутъ. Треба имъ отже помочи. Гдежь тои помочи шукати? Давнѣйші союзники Русинôвъ не помогли имъ ничого, а безкористна политика непрактична. Давнѣйша политика була також и нерозумна, бо звязавши ся съ Неславянами, ôтдѣлили ся Русины ôтъ своихъ братей, т. е. прочихъ Славянъ. Мы Русины мусимъ нашу политику цѣлкомъ змѣнити, а добиватися намъ союзу съ прочими австрійскими Славянами.

Славянскі послы желаютъ рôвного права для всѣхъ. Ихъ противниками суть нѣмецкі послы бажаючі найбôльше правъ для свого народа. Рускі послы держали до теперь съ ними, отже и не дивно, що не уступали ся за нихъ прочі Славяне, такъ якъ Русины, т. е. дотеперѣшні послы рускі изъ Галичины (Русины буковинскі не выбрали до теперь, жаль и стыдъ сказати, ни одного руского посла) звязали ся були зъ противниками Славянъ. Хотятъ отже Русины одержати рôвне право ôтъ Славянъ, то должні конечно прилучити ся до славянскихъ послôвъ у Вѣдни. Иншого выходу для насъ нема. При новыхъ выборахъ, (котрі вже сего року будутъ) буде славянскихъ послôвъ еще бôльше, будутъ отже рускі послы знову ихъ противниками, то не дôстанутъ ничого, и не маютъ ничого ся надѣяти".

Зголжуемо ся цѣлкомъ съ радою „Парламентера" и стоячи на тôй самôй пôдставѣ поставила собѣ наша часопись за задачу, пôдпирати взаимну австрійско-славянску политику, о скôлько она причинае ся для добра всѣхъ Славянъ, отже и насъ, буковинскихъ Русинôвъ.

* * *

Праздникъ Методіѣвъ. Якъ доносятъ ческі газеты, будутъ въ Велеградѣ на Моравіѣ (край сей лежитъ на захôдъ ôтъ Галичины) обходити 1000-лѣтну память смерти св. Методія. — Св. Кирилъ и Методій були то першî апостолы, котрî проповѣдували христіянску вѣру на славянскôмъ языцѣ, котрый то языкъ до нынѣ переховавъ ся въ нашихъ церковныхъ книгахъ. Въ Австріи майже тôлько одні Русины остали ся до нынѣ вѣрні вѣрѣ и обрядови голошенымъ тыми двома першими апостолами полудневыхъ и заходныхъ Славянъ, на коли всѣ инші покинули свôй обрядъ греческій и по неволи приняли обрядъ латинскій. Тому то повинні бы Русины при наведенôмъ обходѣ памяти св. Методія стояти на першôмъ мѣстци въ Велеградѣ. Тымъ часомъ, якъ „Дѣло" (часопись руска, выходяча во Львовѣ) доноситъ, Русинôвъ до теперь навѣть не запросили до сего праздника.

БУКОВИНСКІ ОБЩЕСТВА РУСКІ.

(Въ сѣй рубрицѣ будемо помѣщати справоздавя изъ дѣятельности нашихъ обществъ.)

Литературне общество „Руска Бесѣда". Выдѣлъ сего общества складае ся теперь изъ п. п. Пигуляка Іерофтея яко предсѣдателя, Окуневского Иларія яко заступника, Поповича Эмиліяна яко секретаря, Пигуляка Юстина яко касіера, Ивасюка Василя яко библіотекаря, Продана Эвстахія яко господаря общ. и Тыминского Ивана яко контролора, и держало ôтъ початку общ. року 1884/5 шѣсть засѣдань, въ котрыхъ кромѣ администраційныхъ дѣлъ рѣшивъ слѣдующе: выданье календаря на рôкъ 1885, котрый вже въ Листопадѣ 1884 явивъ ся, а которого содержанье подаемо на послѣднôй сторонѣ сеи часописи, дальше упорядкуе ся библіотека общественна, ôтдѣлюютъ ся изъ неи дублеты, котрі замѣнюютъ ся за творы не знаходячі ся еще въ библіотецѣ, такожь старае ся выдѣлъ о помноженье библіотеки черезъ покупку найпотребнѣйшихъ дѣлъ. Просимо всѣхъ щирыхъ Русинôвъ о дарованье книгъ якого будь содержаня для нашои библіотеки.

На сѣмъ мѣстци складаемо пану Георгію Носієвичу, лѣсничому въ Долгополи волоскôмъ, сердечну подяку за даръ 106 творôвъ господарского содержаня для нашои библіотеки, такъ само и п. Рожанковскому, урядинку торговельнои палаты въ Чернôвцяхъ, за величезну и дорогоцѣнну мапу австрійскои монархіи. Выдѣлъ рѣшивъ тоже выдавати въ сѣмъ роцѣ „библіотеку для молодежи"; сими днями появитъ ся такожь заходомъ товариства

„рухома азбука“ або „машина до читаня“ для школъ народныхъ. Окрôмъ сего всего содержуе „Бесѣда“ мимо малого числа своихъ членôвъ руске касино, въ котрôмъ находятъ ся майже всѣ рускѝ и много нѣмецкихъ, польскихъ и иныхъ часописей, наконець оплачуе, освѣчуе и опалюе двѣ комнаты, въ которыхъ мѣститъ ся общество „Рускій Дôмъ Народный“ и „Драматичне Товариство“, ôтбуваютъ ся забавы и зборы Русинôвъ. Выдѣлъ сповнивъ сумный обовязокъ по поводу похоронôвъ свого незабутного члена-патріота и руского писателя бл. п. О. Григорія Воробкевича (Наума Шрама), зложивши разомъ съ другими общества великолѣпный вѣнецъ на домовину дорогого мужа и напечатаньемъ и розданьемъ слѣдуючого стиха:

Ой въ зеленôй Буковинѣ двѣ птички сидѣли, въ честь и славу Руси-мати пѣсни гомонѣли.

Старша птичка вѣщувала долю намъ, що буде; про минувше щебетали зновъ молодшой груди.

Чомъ Ти, птичко, днесь гореньки слезы лютъ ся зъ ока? Где подруга говôрлива? Чомъ Ты одинока?!

„Грянувъ выхоръ ненадѣйный умертвивъ сестрицю, нынѣ склали въ домовину рôдную горлицю“.

Не горюй, пѣвице мила! Глянь, вся Русь днесь плаче; не поможутъ слезы, стоны — не буде иначе.

Ты же, птичко сизокрыла, що пôшла до [illegible], вымоли для насъ покровы; намъ еи бо треба.

Що Ты Русь надъ все любила, мы то не забудемъ, Твою память поки Руси сохраняти будемъ. — Э. А. П.

Еще одну утрату понесло наше общество, такъ якъ ревный его членъ выдѣловый п. Георгій Носіевичь перенѣсъ ся въ Кимполунгъ, маемо однако певну надѣю, що и межи чужимъ народомъ на насъ не забуде.

* * *

Перше руске драматичне товариство въ Чернôвцяхъ розвинуло въ минувшôмъ роцѣ такожь живу дѣятельнôсть; устроювало бо 6 представлень; на послѣднихъ представленяхъ мало видно було интелигенціи рускои, а однакожь игра аматорôвъ пôсля суду чужихъ знаменита. До теперь числитъ репертоаръ нашого аматорского театру 8 оперетокъ а 10 комедій, кромѣ того набуло се общество одну нову оригинально написану [мело]драму „Керманичъ“ и одну нову ориг. [ко]медію зо спѣвами „Сватанье на гостинци“, котрѝ то оба творы разомъ съ муз. мотивами сочинивъ п. Юрій Федьковичь, а композицію музыки перенявъ и вже майже скôнчивъ п. Матюкъ. — Председатель сего товариства звѣстный поэтъ-композиторъ Данило Млака подаривъ товариству свои оперетки „Дядя Каспаръ и три граціи“ и „Яношь“, кромѣ того уложивъ прехорошу инструментацю музики чисто народного характеру до оперетки „Бувальщина“. Оставляючи обширне справозданье зъ дѣятельности сего общества на пôзнѣйше, скажемо тôлько еще, що прилагожуе ся теперь представленье вспôмненыхъ творôвъ Федьковича и наведеныхъ оперетокъ Данила Млаки, котрѝ въ первыхъ мѣсяцяхъ сего року въ великôй сали мѣского театру отограютъ ся.

* * *

Общество „Рускій Дôмъ Народный“ въ Чернôвцяхъ, надѣя нашого народа, занимае ся теперь головно збираньемъ складокъ, жаль тôлько, що мало знайшло ся до теперь такихъ ревныхъ Русинôвъ, котрѝ бы симъ едино спасительнымъ для насъ дѣломъ щиро заняти ся схотѣли, а и изъ того малого числа не стало вже одного, примѣрного патріота — мѣщанина Ивана Островского, 16. Грудня 1884 похоронили его осиротѣла родина и глубоко тронутѝ братя — Русины, котрѝ численно къ тому зôбрали ся, на Черновецкôмъ цмитари, куда дороге тѣло привезено на кошта общественнѝ. — Отець Сѣменовичь, новый сотрудникъ, въ котрôмъ Черновецка гр. к. громада найшла не тôлько правдавого душпастыря, но и щирого, трудячого ся народолюбця, промовивъ надъ могилою незабутного Ивана прощальне слово, котре всѣхъ порушило до слезъ. Слава и честь за то примѣрному Отцю духовному; щира подяка такожь о. Максимовичу изъ Глѣбокои.

* * *

ПОДЯКА.

Ôтъ послѣдного выказу зложили на наше общество: почт. редакція „Дѣла“ ôтъ п. Олександра Кониського въ Кіевѣ 3 зол., а ôтъ пана Н. Н. 1 зол.; о. А. Сѣменовичь, сотрудникъ въ Чернôвцяхъ, ôтъ своихъ громадянъ 7 зол. 87 кр., гостѣ оставшѝ ся на вечерку общ. „Союзъ“ по пôвночи 4 зол. 8 кр., а п. мѣщанинъ Мельничукъ Иванъ зôбранѝ нимъ 2 зол. 65 кр. — Щедрымъ дателямъ и ласкавымъ збирателямъ щиро-руске „Спасибôгъ!“ ôтъ общ. „Рускій Дôмъ Народный“ въ Чернôвцяхъ.

І. Пигулякъ, председатель. Э. А. Поповичь, секретарь.

* * *

ОТОЗВА.

Общество „Народный Дôмъ“ въ Чернôвцяхъ проситъ всѣхъ п. т. родимцѣвъ, котрымъ выслало „списы датковъ“ зôбраныхъ на се общество, щобы зволили надôслати якъ найскорше зôбранѝ грошѣ и счеты (рахунки), щобы общество мало переглядъ надъ цѣлымъ станомъ сего такъ важного для буковинскихъ Русинôвъ дѣла. Хто не получивъ еще прозьбы и уповажненя до збираня складокъ дозволеныхъ нашому обществу до осени сего року, зволитъ донести намъ о его щирôй воли, а мы вышлемо сейчасъ все, що до того потрѣбне. Кожда и найменша сума причинитъ ся до скоршого осягненя цѣли, а буде на славу тымъ, що ю зôбрали, а на користь многихъ, може бути, що и на запомогу того, хто нынѣ объ тôмъ и не думае, бо „гадки за горами, а смерть за плечами“ и „нихто не знае, що завтра буде!“ — (Адреса общества: Улиця Сплени ч. 7.)

* * *

„Союзъ“, общество рускихъ академикôвъ въ Чернôвцяхъ, котре праздновало 1. Грудня 1883 свою 10. рôчницю, а занимае ся теперь устроеньемъ руского балю, о чѣмъ въ дрôбныхъ вѣстяхъ обширнѣйше упоминаемо, намѣряе выдати въ току сего року въ память свого десятилѣтного существованя „Альманахъ“, до котрого зôбрало вже досыть много и хорошого матеріялу.

* * *

Черновецка мѣщанска читальня пôдупала троха на духу, мало бо въ нѣй збирае ся членôвъ на щонедѣльнѝ отчиты; пожадано бы було, щобы збудити нашихъ мѣщанъ до живѣйшои участи въ дѣлахъ читальнѣ.

ДРÔБНЍ ВѢСТИ.

(Въ дрôбныхъ вѣстяхъ“ записувати будемо все, що може заинтересувати Русинôвъ. Зачинаемо першій разъ веселою вѣстію.)

(„Союзъ“,) общество рускихъ академикôвъ въ Чернôвцяхъ, устроюе на 21. греч. Сѣчня (2. рим. Лютого) сего року въ сали музичного товариства въ Чернôвцяхъ (Площадь Рудольфа) вечерокъ съ танцями. Цѣна вступныхъ картъ: для одной особы 2 зол., для родины до 4 осôбъ 5 зол., за ложу 8 зол. Вступнѝ карты будутъ продавати ся дня 20. и 21. Сѣчня (1. и 2. Лютого) въ домѣ муз. товариства ôтъ 10. години рано до 5. вечеромъ. Початокъ о $8^1/_2$ год. вечеромъ. Стрôй вечерковый. — Належитъ сподѣвати ся, що руска публика такъ буковинска якъ и галицка взглядните запрошеня, котрѝ уже выслано, и явитъ ся на сѣй единôй въроцѣ публичнôй забавѣ рускôй.

(Члены всѣхъ Черновецкихъ обществъ рускихъ) праздновали вчера, т. е. на Маланку, вечерокъ передъ новымъ рокомъ, ободряючи другъ друга до дальшои працѣ въ новôмъ роцѣ, до чого имъ Боже допоможи!

(Руске товариство пѣвче) основуе ся во Львовѣ. — Часъ бы вже, щобы и нашѝ Черновецкѝ Русины заняли ся плеканьемъ руского спѣву; не думаемо однако заохочувати ихъ до отвореня отдѣльного товариства, а вскажемо тôлько на многонадѣйный и досыть вже славный изъ своей дѣятельности нашъ аматорскій театръ, при котрôмъ то дѣло бы можно хорошо уладити. Силы знайдутъ ся; притягнѣтъ тôлько тыхъ, котрѝ чужій спѣвъ всципраютъ; пѣсней у Русина, Богу-дякувати, безъ числа, а и нашь Млака не спитъ. Пригадуемо и нашимъ братямъ по селахъ поступити за примѣромъ славныхъ хорôвъ селянскихъ въ Галичинѣ; а вы п. п. учителѣ также не забувайте на довгъ, якій що до науки спѣву накладае на Васъ цѣсарскій законъ!

(„Народный Дôмъ“ въ опасности,) але не нашь буковинскій, но львовскій, к[illegible] магистратъ мѣста Львова хоче ôтобрати [illegible]синамъ въ свою опѣку, опираючи ся на то, що Найяснѣйшій нашь Цѣсарь подарувавъ розвалины, зъ котрыхъ лептами руского народа двигнувъ ся величезный нынѣ „Дôмъ Народный“, Русинамъ мѣста Львова, а не рускому народу въ Галичинѣ. Що зъ того выйде, напишемо въ свôй часъ, додамо тôлько, що всѣ львôвскѝ Русины сильно тому опѣкунству упираютъ ся и съ Божою и Цѣсарскою помочію оборонютъ свое майно ôтъ незваныхъ опѣкунôвъ.

(Зъѣздъ археологôвъ.) Въ лѣтѣ сего року зôйдутъ ся во Львовѣ рускѝ и польскѝ ученѝ, котрѝ занимаютъ ся вышукованьемъ слѣдôвъ старины галицкои. На тôмъ зъѣздѣ будутъ говорити рускѝ ученѝ: Дръ. Шараневичь о тôмъ, що ôнъ зъ письменныхъ документôвъ вычитавъ о историчныхъ памятникахъ; Дръ. Ом. Огоновскій о образцяхъ простонародной поэзіи въ старôй Руси, и Дръ. Юл. Целевичь о „Скитѣ манявскôмъ“.

(Въ Гишпаніи,) краю положенôмъ [illegible] насъ на захôдъ солнця, далеко за Ита[illegible]

наробило землетрясенье передъ тамтого тыждня много нещастя. Цѣлй мѣста завалили ся, земля порозпукувала ся и полыкнула множество звѣрей и людей, въ однôмъ мѣстци навѣть попала въ таку пропасть цѣла церковь такъ, що лише вершокъ изъ землѣ видно. Пôдземный огонь бушуе ôтъ якогось часу въ многихъ сторонахъ и наробивъ вже много нещастя и шкоды.

(На бурмистра) [начальника] мѣста Черновецъ выбрала рада громадска наново п. совѣтника Климеша. Есть то улюбленый, бо для всѣхъ однаково справедливый мужъ. Черновецкй Русины приняли вѣсть о его поновнôмъ выборѣ зъ щирою радостію.

(Рускій языкъ въ Черновецкихъ школахъ народныхъ.) На дняхъ появило ся 5. справозданье ц. к. инспектора школъ Черновецкихъ, п. проф. Василя Репты, о станѣ школъ Черновецкихъ. Изъ него видно, що въ сѣмъ мѣстѣ було въ шкôльнôмъ роцѣ 1883/4 11 публичныхъ, а 4 приватнй школы народнй. Во всѣхъ тыхъ школахъ було 2524 нѣмецкихъ, 757 польскихъ, 480 рускихъ, а 452 румынскихъ дѣтей. Изъ уступу III. сего справозданя довѣдуемо ся о слѣдуючихъ ушкодженяхъ руского языка: а) Майже во всѣхъ школахъ нар. Черновецкихъ призначено для на[illegible]и руского языка за мало годинъ, т. е. для [illegible]и клясы 2 годины на тыждень, ба навѣть [illegible] 4 клясъ всего на всего 4 годины (школа для [illegible]лопцôвъ на улици краевои палаты), щожь можно научити въ тôмъ такъ короткôмъ часѣ? Не можно бы побôльшити числа рускихъ годинъ, тажь майже всѣ п. п. учителѣ далеко меньше якъ 30 годинъ на тыждень учатъ, о чôмъ свѣдчитъ помянуте справозданье. б) Въ школѣ на Рошоши не учатъ зовсѣмъ руского [illegible]ыка, котрый уже для гр. кат. дѣтей (ихъ выказано въ Рошоскôй школѣ 10) задля науки религіи необходимый, на коли въ иншôй школѣ для 2 (!) ученикôвъ учатъ другого языка краевого. Поручаемо „Рускôй Радѣ" удати ся куда слѣдуе о исправленье наведеныхъ хибъ.

(Осôбна руска школа народна) буде небавомъ отворена во Львовѣ, о що львôвскй Русины довго бороли ся, та наконець и выбороли; изъ того видимо, що еще правда не пропала. Гратулюемо братямъ Львовянамъ до набутя нового средства противъ вынаро[illegible]овленя своихъ дѣтей!

(Баронъ Пино,) бувшій краевый пре[illegible] Буковины, а теперѣшній министресъ [illegible]ѣ у Вѣдни, наказавъ, щобы на державныхъ желѣзницяхъ въ Галичинѣ выдавали ся також рускй обявленя и всякй письма призначенй для людей, и щобы съ Русинами говорено по руски. Тутъ не можемо оминути и той ôтрадный фактъ, що на новôй желѣзнôй дорозѣ изъ Черновець до Новоселицѣ всякй надписи выготовленй и на рускôмъ языцѣ. Честь за то министру Барону Пѣнѣ, якъ и тымъ, котрй выбудували желѣзницю Черновцѣ-Новоселиця!

ДЛЯ НАУКИ И ЗАБАВЫ.

Сафатъ Зѣничь.

Я собѣ вже неразъ сижу та гадаю, якъ то, бѣдный свѣте, гдеякого сердешного рекрута бютъ да глузують при тôй науцѣ, а мене було и пальцемъ никто не кине, не то що. Алежь бо я и бравсь швидко тои муштры! Було капраль менѣ ни покаже, а я вже такъ и удавъ. А панъ маіоръ нашь и розсудили: Тобѣ, кажутъ, не при вербецирцѣ маятись; скоро по обрихтинку пôдешь до полку. — Отъ и пôшовъ.

Нашь полкъ стоявъ тогды ажь у Банатѣ, далеко. Трохи не два мѣсяцѣ маширували, доки зайшли.

Мене дано до гранатирôвъ, до першои компаніи, до третого цугу, що по кватирахъ собѣ стоявъ. А добрй кватирѣ мали! Все у Сербôвъ; богачѣ, знаете. Туда сытнй краѣ, не такй якъ у насъ, чи що. А менѣ звелѣвъ капраль ити на кватирю съ однимъ старшимъ жовняромъ, Сафатъ Зѣничь звавъ ся. Господи, що за воякъ пишный зъ него удавъ ся! а що вже гордовитый бувъ, то и не сказати: правдивый Буковинчикъ. Я було ажь бою ся, неначи якого офицера, чи що. — Такій то ôнъ бувъ, отъ сей Зѣничь, и въ очи му важко тобѣ подивитись.

А мы мали кватирю у однои удовы. Славили, що колись то она и богачка була, да на старости лѣтахъ довелось збѣднити. Слабовита була, въ одно лежала. А дѣточокъ не було у неи, лишь одна дѣвчина, Марта звалась, молоденьке та плоховите собѣ, знай та спѣвушечка въ лѣсѣ. Якъ було глянешь въ очицѣ еи тихонькй, та благонькй, або въ личко блѣде, замучене, то тôлько що не зомлѣе; така вже безталанночка собѣ була!

У вдовы жили мы, якъ у свои рôднѣ. И хлѣбъ нашь бувъ одинъ, и сôль не ховавъ нихто зъ передъ насъ. Сафатъ було и дровъ купитъ (ôнъ мавъ, знаете, грошѣ ще зъ дому) и скорому устарае, що треба.

Дуже бѣдну удову жалувавъ. А я вже и дровъ утну, и воды внесу, и скрôзь покутаю якъ треба, щобъ то, знаете, на дѣвчину лекше. А она, моя рыбочка, було ажь сплаче: „Чи отъ се васъ“, каже, „Богъ зъ неба до насъ бѣдныхъ пôславъ, чи що?“

Зъ разу ще, якъ мы тамъ були на кватирѣ, то ходивъ одинъ молоденькій Сербинчукъ, Янко звавъ ся; хорошій парубокъ, дуже. А що вже любила его наша тихонька Марта, то мабуть и въ спѣванкахъ нéма такъ. Якъ що було одного вечера не видитъ, то и вечеряти не ме и выплаче люби̂ свои оченятка, ажь намъ еи жалко стане. А они були заручени̂ съ собою, бо тамъ, знаете, така вже установа, що два або три роки передомъ собѣ слово даютъ, а ôтакъ ажь побираютъ ся.

А Янко ходивъ що ходивъ, а далѣй и приставъ ходити. Переказувавъ, що выбираесь за Дунай въ купецтво. На рештѣ вже и не прийшовъ. Поѣхавъ мабуть.

Однои днины идемо мы ôтъ бефелю, ажь чуемо, на нашôй кватирѣ гомôнъ. Прибѣгаемо, ажь тутъ уже всѣ пораютъ ся коло сердешнои Марты, що вже мертва на полу лежитъ, мовь та щебетюшечка убита. Мы заразъ стали и пытати, що отъ се таке за лишенько подѣялось, ôтъ коли мы зъ дому. А люде всѣ якъ разъ намъ и ôтповѣстили: „Янко“, кажутъ, „ôтославъ ѣй перстень; высватавъ собѣ другу, богачку, у Василя Карадѣча, коли знаете“.

„Чи такъ?!“ каже Сафатъ, а самъ унуривъ соболи̂ свои очи въ землю. Ничого бôльше не казавъ.

Третои днины поховали и Марту и стару, а сами̂ пôшли на иншу кватирю. Въ двѣ недѣлѣ потôмъ гуки по селу: Карадѣчь дочку ôтдае, а Янко ходитъ съ дружбами хата ôтъ хаты, та збирае собѣ бояре, спрошуе гостѣ на весѣля.

У вечеръ збираесь и Сафатъ.

„А вы куда отъ се?“ пытаю.

„На весѣля“, каже, „иди да принеси менѣ доброго вина вадро, на колачь!“ а самъ кинувъ менѣ червонця.

Я побѣгъ. Прихожу, а Зѣнича вже нема, пôшовъ. — Що тутъ робити? думаю я собѣ. Беру вино, та бѣжу за нимъ. А у Карадѣча не крикъ та не гвавтъ на подвѣрю! А тамъ що таке? пытаю людей.

„Сафатъ Зѣничь застрѣливъ молодого, оповѣдаютъ.

Я закаменѣвъ. — „А дежь ôнъ?“ кажу. (Зѣничь отъ се.)

„Пôшовъ самъ до арешту“, кажутъ.

Убрали арештанта въ желѣзо, та ôтдали въ катушь. Осудили на сердешного десять рôкъ тяжкои неволѣ. Я проважавъ го ажь за мѣсто, да такъ ми уже жаль! — „Братику, камрате мôй, дорогій та любый; чого вы такъ марне пропадаете?...“

„За правду, товаришу!“ промовивъ, якъ у звôнъ вдаривъ, а самъ ни ся скривити.) Жовнярь разъ бувъ! О.

Выдае и за редакцію отвѣчае: Юрій де Федьковичь. Зъ печатнѣ Г. Ч